

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 21C/109/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318205875
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Farkašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2020:1318205875.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Beatou Farkašovou v právnej veci žalobkyne : R. C., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, H., zast. JUDr. Petrom Krivákom, advokátom, Bukovinská 9, Bratislava, proti žalovanému : Slovenský pozemkový fond Slovenskej republiky, IČO: 17335345, Búdková cesta 36, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu v celom rozsahu zamieťa.
- II. Súd žalovanému voči žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručенou súdu dňa 26.09.2018, doplnenej podaním doručeným súdu dňa 29.03.2019, domáhala určenia, že Z. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX a manželka Z. H., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, zomrelá dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. X, H. - M., sú vlastníci nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXXX kat. úz. M. ako parcela reg. „E“ parc. č. XXXX o výmere 60 m², v podiele 1-ice, a to na základe Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 23.03.2014.

Žalobkyňa žalobu skutkovo odôvodnila tým, že listom zo dňa 24.08.2016 podala návrh na prejednanie novoobjaveného dedičstva po jej nebohom otcovi Z. H. a matke Z. H., rod. Y., predmetom ktorého bola predmetná nehnuteľnosť reg. „E“ parc. č. XXXX vinice o výmere 60 m² kat. úz. M.. Pôvodné dedičské konanie po poručiteľke Z. H. bolo vedené na Štátnom notárstve (ďalej len „ŠN“) H. V. pod č.k. D 339/89 a bolo ukončené schválením dedičskej dohody notárkou JUDr. Evou Imrišovou dňa 24.08.1989, právopl. 06.11.1989, pričom dedičmi sa stali žalobkyňa s bratom. Návrh na prejednanie novoobjaveného dedičstva zo dňa 26.09.2019 bol pridelený notárke JUDr. Eve Imrišovej, ktorá uznesením č.k. 30D/1400/2016, Dnot 53/2016 zo dňa 07.02.2017 konanie o dedičstve zastavila z dôvodu, že rozhodnutím Mestského národného výboru v H., odbor vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva č. Pôd. 1396/19656 zo dňa 21.09.1965 bol prídelený nehnuteľností zapísaný v PK vl. č. XXXX, XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX vinica o výmere 0,3389 ha prídelencom Z. H. a manželke Z. odňatý, čím mala notárka preukázané, že predmetnú nehnuteľnosť parc. č. XXXX poručiteľka v čase smrti nevlastnila. Z dôvodu odvolania podaného žalobkyňou proti uzneseniu o zastavení dedičského konania, odvolací súd uznesením č.k. 30D/1400/2016 zo dňa 28.02.2018 potvrdil zastavujúce dedičské uznesenie zo dňa 07.02.2017, pričom v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dedičské konanie je podľa svojej povahy konaním nesporovým a preto správnosť postupu správnych orgánov pri vydávaní rozhodnutí nie je možné riešiť ani prejudiciálne. Preto odvolací súd poslal žalobcov do tejto určovacej žaloby, na ktorej má žalobkyňa naliehavý právny záujem v tom, že až po vyriešení otázky vlastníctva poručiteľky a zápisu do katastra nehnuteľností, môžu právny nástupcovia podať nový návrh na dodatočné prejednanie novoobjaveného dedičstva k predmetnej parcele poručiteľky. Dnes sú na LV k predmetnému pozemku zapísaní právni predchodcovia žalobkyne a keďže nie je známe

miesto ich pobytu správu k tomuto pozemku vykonáva zo zákona žalovaný. Žalobkyňa sa v nesporovom konaní snažila o prededenie tejto parcely na právnych nástupcov poručiteľov, ale notárka ani súd Rozhodnutie Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2014 v rámci obnovenej evidencie pozemkov v kat. úz. M., okr. H. vôbec nebrali zreteľ. Pokiaľ súd neurčí vlastnícke právo právnych predchodcov žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti, nebude sa môcť nikdy tento majetok po právnych predchodcoch nadobudnúť opätovným návrhom na prejednanie novoobjaveného majetku a správu k nemu bude navždy vykonávať žalovaný. Vlastnícke právo žalobkyne je ohrozené a jej postavenie neisté. Na jednej strane vyzerá žaloba ako nedôvodná, keďže právny predchodcovia žalobkyne sú určení ako vlastníci predmetného pozemku na základe uvedeného rozhodnutia ROEP a sú zapísaní na LV, ale notárka v rámci prejednaní novoobjaveného dedičstva po poručiteľoch toto rozhodnutie ROEP ignoruje.

Právnych predchodcov žalobkyne je potrebné považovať za vlastníkov predmetného pozemku, lebo vlastníctvo k nemu im bolo priznané Rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 23.03.2014 v rámci obnovenej evidencie pozemkov v kat. úz. M., je pritom irelevantné, že rozhodnutím Mestského výboru v H., odbor vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva č. Pôd. 1396/1965 zo dňa 21.09.1965 bol prídelený nehnuteľného majetku aj k predmetnej parcele právnym predchodcom žalobkyne odňatý. Právny predchodcovia žalobkyne sú považovaní za neznámych (nezistených) vlastníkov v zmysle § 13 a § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z.z., ktorých zastupuje ako zákonný zástupca Slovenský pozemkový fond. Vlastnícke právo k pozemkom nezistených vlastníkov zostáva zachované doterajším vlastníkom, dovtedy však tieto pozemky spravuje žalovaný, preto nie je vylúčené, aby zastupoval nezistených vlastníkov aj pred súdom vo veci vypořádania, určenia vlastníctva, preto má žalovaný aktívnu vecnú legitímáciu.

Z. H., zomr. XX.XX.XXXX a Z. H., rod. Y., zomr. XX.XX.XXXX boli rodičmi žalobkyne a jej brata Š. H., nar. XX.XX.XXXX.

2. Žalobkyňa na preukázanie svojho nároku k žalobe pripojila listinné doklady: uznesenie tunajšieho súdu vydané prostredníctvom notárky JUDr. Evy Imrišovej č.k. 30D/1400/2016-34, Dnot 53/2016 zo dňa 07.02.2017 v spojení s uznesením tunajšieho súdu č.k. 30D/1400/2016-52 zo dňa 28.02.2018, Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2013, Odvolanie žalobkyne proti uzneseniu súdneho komisára JUDr. Evy Imrišovej č.k. 30D/1400/2016, Dnot 53/2016 zo dňa 07.02.2017, snímku z katastrálnej mapy parc. č. XXXX, Zápisnicu ŠN Bratislava 3 č.k. D 22/81 zo dňa 12.03.1981 a rozhodnutie o zastavení dedičského konania v dedičskej veci po Z. H., zomr. XX.XX.XXXX,

3. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu :

- nevykonateľnosti žalobného návrhu, keďže právna skutočnosť, ktorá má byť súdom určená priamo vyplýva z LV č. XXXXX kat. úz. M. a sporná nie je. Ku dňu vydania rozsudku nie je možné požadovať pozitívne určenie vlastníckeho práva v prospech osôb, o ktorých je preukázané, že zomreli.

- Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko z uznesení Okresného súdu Bratislava III č.k. 30D/1400/2016-34 zo dňa 07.02.2017 a č.k. 30D/1400/2016-52 zo dňa 28.02.2018 vyplýva, že žalobkyňa je jedným z dvoch dedičov poručiteľky Z. H., zomr. XX.XX.XXXX a druhým dedičom je Š. H., bytom Í. X, H.. V prípade, že petítom žaloby je určenie vlastníctva vo vzťahu k poručiteľom, sporovými stranami bez ohľadu či ide o aktívnu alebo pasívnu legitímáciu tvoria s poukazom na pôvodný § 91 ods. 2 OSP a ustálenú judikatúru nerozlučné procesné spoločenstvo a podľa následného § 78 CSP nútené procesné spoločenstvo s poukazom i na rozsudky NS SR sp. zn. 2Cdo 45/2008 zo dňa 31.03.2009, sp. zn. MCdo 15/2007 zo dňa 22.02.2008. Z dôvodu, že okruh aktívne vecne legitimovaných sporových strán je neúplný, existuje tu nedostatok aktívnej legitímácie v konaní,

- Nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného v konaní z dôvodu, že v katastri nehnuteľností sú na LV č. XXXXX kat. úz. M. zapísaní ako vlastníci predmetnej nehnuteľnosti H. Z.T. v spoluvlastníckom podiele 1-ice a H. Z., rod. Y. v spoluvlastníckom podiele 1-ice, obaja sú identifikovaní bez bližších údajov, preto sa v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom považujú za tzv. neznámeho vlastníka podľa § 8 ods. 1 písm. c/ a d/, ktorého vlastníctvo spravuje podľa § 13, §16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 180/1995 Z.z. Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF). SPF bol v KN zapísaný ako správca predmetnej nehnuteľnosti len z dôvodu, že spracovateľ ROEP nemal k dispozícii bližšie identifikačné údaje o vlastníkov a na základe ROEP bol založený LV, do ktorého bol prevzatý zápis osôb spoluvlastníkov tak, ako vyplýval z Prídellovej listiny - Výmeru o prídely č. 2228/48-Ba zo dňa 14.05.1948. Keďže všetky identifikačné údaje o vlastníkoch predmetnej nehnuteľnosti Z. H.

a Z. H., právnych predchodcoch žalobkyne, sú známe, nejde o neznámych vlastníkov, u ktorých sa predpokladá zákonné zastúpenie žalovaného v súdnom konaní.

Na konanie podľa § 137 písm. c/ CSP sa vzťahuje § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Z.z., podľa ktorého SPF tá štát a neznámych vlastníkov koná pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise, podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise a pozemkov, ktorých vlastníkom nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné; obdobne postupuje správca vo veciach lesných pozemkov vo vlastníctve štátu alebo lesných pozemkov, ktorých vlastníkom nie je známy. Žalovaný má vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti len postavenie správcu, preto nie je vecne pasívne legitimovaný, keďže vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti nemá vlastnícky vzťah a pri zastúpení neznámych vlastníkov v konaní pred súdom o určenie vlastníctva nemôže konať vo vlastnom mene. V otázke legitímácie SPF existuje v súdnych sporoch o určenie vlastníctva ustálená súdna prax, podľa ktorej je aktívne alebo pasívne legitimovanou stranou sporu výlučne subjekt vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie jeho správca (rozsudok KS v Banskej Bystrici č.k. 17Co/114/2017 zo dňa 31.01.2018). Žalovaný, ktorý je na LV č. XXXXX kat. úz. M. zapísaný ako správca parc. č. XXXX, koná pred súdom za vlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, preto v tomto súdnom konaní má byť vlastnícke právo určené v prospech vlastníkov Z. H. a Z. H., ktorých SPF v konaní zastupuje, preto nemôže byť SPF v postavení proti strany.

- Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení z dôvodu, že uvedenou žalobou sa neodstráni neistota a spornosť v právnych vzťahov sporových strán s poukazom, na neexistenciu spornosti práva a právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným, pričom žaloba o určenie vlastníctva v danom prípade nie je vhodným prostriedkom na usporiadanie vlastníckeho práva po právnych predchodcoch žalobkyne. Žalobkyňa má stále možnosť domáhať sa usporiadania vlastníctva k novoobjavenému majetku zapísaného na LV na jej právnych predchodcov v mimosporovom konaní, nakoľko v rámci dedičského konania po poručiteľke Z. H. č. 30D 1400/2016 bola prekročená právomoc konajúcej notárky, ktorá neakceptovala nadobúdacie tituly vlastníctva v prospech poručiteľov zapísaných na LV č. XXXXX, v dedičskom konaní bola neoprávnené spochybnená platnosť titulov nadobudnutia : Výmeru o prídele č. 2228/48-Ba zo dňa 14.05.1948 a Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2014 a hodnovernosť ich zápisu na LV, ktoré rozhodnutia aj LV sú verejné listiny, ktorých platnosť či hodnovernosť nemôže byť posúdená notárom - súdnym komisárom.

4. Žalobkyňa v rámci vyjadrenia k vyjadreniu žalovaného uviedla, že súhlasí s vyjadrením žalovaného, že právna skutočnosť, ktorá má byť súdom určená požadovaným petitom nie je sporná z dôvodu, že právny predchodcovia žalobkyne sú zapísaní na LV č. XXXXX kat. úz. M., avšak žalobca bol do tohto sporu poslaný uznesením tunajšieho súdu č.k. 30D/1400/2016 zo dňa 28.02.2018. Rovnako žalobkyňa súhlasila s vyjadrením žalovaného, že údaje o vlastníkoch predmetnej nehnuteľnosti sú jednoznačne preukázané a zistené, čo vyplýva z dedičského uznesenia, avšak skutočnosť o vlastníctve právnych predchodcov žalobkyne bola sporná len konajúcemu notárskemu úradu, ktorý konanie o prejednávaní novoobjaveného dedičstva k spornému pozemku uznesením č.k. 30D/1400/2016 zo dňa 07.02.2017 zastavil.

Žalobkyňa nesúhlasila s tvrdením žalovaného, že v predmetnom spore sa jedná o nútené spoločenstvo, nakoľko podľa § 78 CSP nútené spoločenstvo sa vždy viaže na osobitný predpis, ktorý to musí vyžadovať, napr. zákon o dražbách. V konaní o určenie vlastníckeho práva musí toto konanie prebiehať vždy za účasti všetkých zapísaných vlastníkov. Právny nástupcovia poručiteľov sa touto žalobou domáhajú určenia vlastníctva ich právnych predchodcov, nakoľko bez takéhoto rozhodnutia nebudú môcť vyvolať nové dedičské konania na prejednanie novoobjaveného majetku k predmetnej parcele, nakoľko notár, ktorý opätovne bude viesť dedičské konanie, nerešpektuje verejnú listinu, na základe ktorej bolo vlastnícke právo priznané právnym predchodcom žalobkyne. Takýto spor o priznanie vlastníctva právnym predchodcom môže vyvolať ktorýkoľvek z právnych nástupcov poručiteľov, preto tu nemôže ísť o nútené spoločenstvo.

K otázke vecnej pasívnej legitímácie žalovaného a otázke naliehavého právneho záujmu žalobkyňa uviedla, že samotný zákon č. 180/1995 Z.z. treba vykladať v širších súvislostiach. Žalobkyňa si je vedomá, že žalovaný je len správcou predmetného pozemku a nemôže konať vo vlastnom mene, rovnako si je vedomá, že žalovaný nie je vlastníkom tohto pozemku, len ho spravuje za neznámeho vlastníka. Z pohľadu správcu pozemku ale žalovaný zastupuje vlastníkov vo všetkých veciach, pokiaľ sa vlastníctvo neznámeho vlastníka nezmení na vlastníctvo známeho vlastníka pri zachovaní odbornej spôsobilosti.

Žalovaný si plne uvedomuje neexistenciu spornosti práva medzi žalobkyňou a žalovaným, avšak žalobkyňa nemá možnosť usporiadať svoje vlastníctvo po svojich právnych predchodcoch v

mimosporovom konaní s poukazom na uznesenie tunajšieho súdu č.k. 30D/1400/2016 zo dňa 28.02.2018. Preto žalobkyňa postavila petít žaloby tak, aby vlastnícke právo bolo určené jej právnym predchodcom na základe Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2014, ktoré rozhodnutie je verejnou listinou. Podľa žalobkyne existujú dve možnosti riešenia danej veci : a/ buď súd žalobe vyhovie a žalobkyňa bude mať možnosť opäť podať návrh na prejednanie novoobjaveného dedičstva po svojich právnych predchodcoch k spornej parcele alebo b/ súd žalobu zamietne z dôvodu neexistencie spornosti vlastníckeho práva jej právnych predchodcov k spornej parcele, ktoré im vzniklo na základe predmetného Rozhodnutia č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2014. Akékoľvek rozhodnutie súdu, či už kladné alebo záporné, ktorého obsahom bude konštatovanie nespornosti vlastníctva právnych predchodcov žalobkyne je možné pokladať za rozhodnutie, na základe ktorého bude môcť žalobkyňa majetok po jej právnych predchodcoch opätovne prejednať.

5. Žalovaný v rámci vyjadrenia k vyjadreniu žalobkyne poukázal na dôvody zamietnutia žaloby v pôvodnom jeho vyjadrení. Podľa žalovaného, žalobkyňa potvrdila neexistenciu spornosti práva medzi sporovými stranami, súhlasila aj s právnym názorom žalovaného ohľadne neexistencie pasívnej legitímácie vo veci žalovaného, aj s tvrdeniami ohľadne nepreukázania naliehavého právneho záujmu. Aj napriek tomu, že žalobkyňi bolo odopreté riadne prejednanie dedičstva v dôsledku právoplatného zastavenia dedičského konania č.k. 30D/1400/2016, nie je možné nedostatok vecnej pasívnej legitímácie žalovaného zohiť v tomto konaní č.k. 21C 109/2018. Žalovaný opätovne poukázal na nevykonateľnosť žalobného petítu z dôvodu, že pozitívne určenie vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalobkyne nepovedie k zmene právneho stavu zapísaného v katastri nehnuteľnosti, nakoľko žalobkyňa sa aj bez pozitívneho výsledku v tomto konaní môže domáhať jej vlastníckeho práva k spornej parcele nadobudnutého smrťou jej právnych predchodcov podľa § 75 CMP a následne podľa ustanovení CSP.

6. Súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne v zmysle § 180 CSP na pojednávaní dňa 29.05.2020, vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi špecifikovanými v bode 2 odôvodnenia tohto rozsudku, LV č. XXXXX kat. úz. M., obsahmi dedičských spisov Okresného súdu Bratislava III č. 30D/1400/2016, č. D 339/89, LV č. 11698 kat. úz. M., pričom zistil nasledovný skutkový stav :

7. Z LV č. XXXXX kat. úz. M. súd zistil, že ako bezpodieloví spoluvlastníci parcely č. XXXX vinice o výmere 690 m² sú zapísaní Z. H. a Z. H., rod. Y. bez bližších údajov, na základe nadobudnutia Výmeru o prídele č. 2228/48-Ba zo dňa 14.05.1948, ROEP-376 a Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálny odbor č. 1/2014/ROEP M. F.o dňa 12.03.2014 s tým, že ako správca predmetnej nehnuteľnosti je zapísaný žalovaný Slovenský pozemkový fond, Búdkova cesta 36, Bratislava (ďalej len „SPF“).

8. Rozhodnutím Štátneho notárstva Bratislava 3 v Bratislave č. D 339/89 zo dňa 24.08.1989, právopl. 24.08.1989 bolo prejednávané dedičstvo po poručiteľke Z. H., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. X, H., avšak predmetom prejednávania nebola parc. č. XXXX kat. úz. M..

9. Rozhodnutím Štátneho notárstva Bratislava 3 č.k. D 22/81 zo dňa 30.01.1981 bolo konanie po poručiteľovi Z. H., zomr. XX.XX.XXXX zastavené z dôvodu nemajetnosti.

10. Výmerom o vlastníctve pôdy vydaného Poverením Pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave č. 2228/48-Ba zo dňa 14.05.1945 bolo prídelcom Z. H. a manželke Z., rod. Y. pridelená okrem iného nehnuteľnosť v kat. úz. M. zapísaná v PK vl. č. XXXX v prídelovom pláne zapísaná ako časť parc. č. XXXX vinica a časť parc. č. XXXX vinica spolu o výmere 0,3389 ha bez úradného odtlačku príslušného orgánu.

11. Rozhodnutím Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva MsNV v Bratislave č. Pôd. 1396/1965 zo dňa 21.09.1965 bol prídel nehnuteľného majetku, okrem iných i parc. č. XXXX,XXXX vinica o výmere 0,3389 kat. úz. M. prídelcom Z. H. a manž. Z., rod. Y. odňatý z dôvodu, že prídelcovia sa vzdali týchto nehnuteľností v prospech socialistického sektoru.

12. Uznesením tunajšieho súdu v dedičskej veci po poručiteľke Z. H., rod.

Y., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX č.k. 30D/1400/2016-34 zo dňa 07.02.2017 bolo dedičské konanie zastavené v rámci prejednávania novoobjaveného majetku ohľadne parc. reg. „E“ č. XXXXX kat. úz. M. evidovanej na mape určeného operátu ako parc. č. XXXX vinica o výmere 60 m² z dôvodu, že povereným notárom JUDr. Evou Imrišovou bolo zistené, že okrem iných predmetná nehnuteľnosť pridelená prídelcom Z. H., rod. Y. a Z. H. Výmerom o vlastníctve pôdy zo dňa 14.05.1948 č. 2228/48-Ba zapísaná v PK vl. 3458 im bola Rozhodnutím Mestského národného výboru v H., č. Pôd. 1396/1965 zo dňa 21.09.1965 odňatá ako prídel, teda predmetnú nehnuteľnosť poručiťka v čase smrti nevlastnila. Dedičské konanie prebehlo za účasti dedičov poručiťky: žalobkyne a Š. H..

13. Z dôvodu odvolania podaného žalobkyňou proti uzneseniu špecifikovanom v bode 9 odôvodnenia tohto rozsudku tunajší súd uznesením č.k. 30D/1400/2016-52 zo dňa 28.02.2018 potvrdené z dôvodu, že listinné doklady Výmer o vlastníctve pôdy, Rozhodnutie MsNV v H. zo dňa 21.09.1965 o odňatí prídelu, aktuálny LV č. XXXXX kat. úz. M., na ktorom je poručiťka Z. H. vedená ako vlastníčka parc. č. XXXXX nezakladajú nevyvrátiteľnú právnu domnienku jej vlastníckeho práva, údaje o právach k nehnuteľnostiam sú hodnoverné a záväzné len za predpokladu, že sa preukáže opak (§70 od.2 zák. č. 162/1995 Z.z.). A keďže dedičské konanie je podľa svojej povahy nesporným konaním, správnosť postupu správnych orgánov pri vydávaní rozhodnutí a otázku vlastníctva poručiťky k predmetnej nehnuteľnosti je možné vyriešiť len občianskoprávnym sporovým konaním. Preto dedičom podľa názoru súdu nič nebráni uplatniť si nimi tvrdené vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti uplatniť si v sporovom konaní a po vyriešení otázky vlastníctva poručiťky a zápisu do KN si podať návrh na dodatočné prejednanie tohto majetku poručiťky.

14. Žalobkyňa preukazovala svoj naliehavý právny záujem na podanej žalobe tým, že odvolací súd v rámci dedičského konania o prejednaní novoobjaveného dedičstva po jej právnej predchodkyni poručiťke Z. H., rod. Y.Y. zo dňa 28.02.2018 ju odkázal na prejednanie v sporovom konaní, v ktorom by sa vyriešila otázka vlastníctva poručiťky k predmetnej parcele, bola nútená podať túto určovaciu žalobu. Pokiaľ súd neurčí, že právní predchodcovia žalobkyne sú vlastníci predmetnej parcely, o ktorú v petite žaloby ide, nebude môcť žalobkyňa nikdy tento majetok nadobudnúť opätovným návrhom na prejednanie novoobjaveného dedičstva a správu tohto majetku bude nepretržite vykonávať SPF ako žalovaný, preto právo žalobkyne na vlastníctvo po jej právnych predchodcoch je ohrozené a jej postavenie neisté .

15. Podľa § 126 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 78 ods. 1 CSP, nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

Podľa § 78 ods. 2 CSP, súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

Podľa § 8 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, register sa skladá z určeného operátu, zo súboru ďalších geodetických informácií a zo súboru ďalších popisných informácií o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, najmä zo b) súpisu pozemkov, ktorých vlastník a jeho miesto trvalého pobytu alebo sídlo sú známe, c) súpisu pozemkov, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe.

Podľa § 13 zákona č. 180/1995 Z.z., fond nakladá s pozemkami uvedenými v § 8 ods. 1 písm. c) a d) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/180/>>, ktoré sa na základe registra zapíšu

do katastra nehnuteľností (ďalej len „pozemok s nezisteným vlastníkom“), podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov. Obdobne postupuje správca, ak ide o lesné pozemky.

Podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 180/1995 Z.z., fond nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov s pozemkami s nezisteným vlastníkom

Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z., ak je potrebné, fond v konaní pred súdom alebo pred orgánmi verejnej správy zastupuje vlastníkov pozemkov uvedených v odseku 1 písm. b) a c); obdobne postupuje správca.

Podľa § 228 ods. 1 CSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí s stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 217 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

16. Osoby, ktoré vystupujú na tej či onej strane ako strany sporu, sa nazývajú spoločníci.

Ak ide o spoločenstvo na strane žalobcu, hovoríme o aktívnom spoločenstve, na strane žalovaného o pasívnom spoločenstve. Právna teória rozoznáva spoločenstvo dobrovoľné a spoločenstvo nútené. Dobrovoľným sa nazýva spoločenstvo, ktorého vznik závisí na vôli žalobcu (žalobcov), pričom je pre výsledok rozhodnutia vo veci samej nepodstatné, či tu existuje alebo neexistuje spoločenstvo. Núteným je také spoločenstvo, ktoré je predpísané zákonom pod sankciou, že ak nebudú žalobcami alebo žalovanými všetky osoby, ktoré sú zúčastnené na predmetnom právnom vzťahu, nemôže mať žaloba úspech. Účelom inštitútu spoločenstva je zhospodáriť konanie a niekedy tiež zabrániť nebezpečenstvu dvoch alebo viacerých rozhodnutí, ktoré by si vzájomne odporovali.

17. Určovací žaloba podľa § 137 písm. c) CSP je svojou povahou žalobou preventívnou, ktorej účelom je predísť stavu právnej neistoty ohľadne určitého práva alebo jeho výkonu a jej význam je rýdzo praktický - nastoliť istotu v ohrozených právnych vzťahoch. Ustanovenie citovaného zákonného ustanovenia vyžaduje istú kvalitu určovacej žaloby spočívajúcu v tom, že žalobca musí preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žaloba na začatie konania s petitom určovacím je prostriedkom procesnej prevencie a možno ju podať predovšetkým tam, kde do oprávnených práv a záujmov ešte nebolo zasiahnuté a kde sa podaním žaloby predíde zásahu alebo sa vytvorí základ pre usporiadanie právneho vzťahu medzi stranami sporu. Tam, kde k zásahu došlo, je namieste petit iný než určovací. Právny záujem je naliehavý v tom zmysle, že žalobca nemá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov iným procesným prostriedkom a existujúca spornosť z právneho vzťahu medzi stranami sporu môže byť odstránená len podaním žaloby s petitom určovacím. Žaloba, ktorý nerieši spornosť vzťahu strán sporu, nie je procesne prípustná. Úspešne môže podať žalobu určovaciu len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, ktorý tu nahrádza vecnú legitimitáciu účastníka. Podmienkou je, aby žalobca mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to na určení proti označenému žalovanému, ak sa žalobou vytvorí pevný základ pre právne vzťahy strán sporu a tým sa potom zabráni prípadným ďalším žalobám.

18. V posudzovanej právnej veci sa žalobkyňa domáhala určenia, že je jej právni predchodcovia - nebohí Z. H., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a manželka Z. H., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX sú každý v podiele 1-ice podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXXX kat. úz. M., parc. reg. „E“ parc. č. XXXX vinice o výmere 60 m², a to na základe právneho titulu Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 23.03.2014. Prvoradým predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je okrem preukázania a splnenia predpokladov aktívnej a pasívnej vecnej legitimácie aj preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Ako mal súd z vykonaného dokazovania preukázané, že právni predchodcovia žalobkyne Z. H. a manž. Z., rod. Y. sú na LV č. XXXXX kat. úz. M. zapísaní ako podieloví spoluvlastníci predmetnej parcely každý v podiele 1/2-ice reg. „E“ na základe nadobúdacích dvoch titulov: Výmeru o vlastníctve pôdy č. 2228/48-Ba zo dňa 14.05.1948 a Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálny odbor č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 12.03.2014, pričom v zmysle § 8 ods. 1 písm. c/ zákona č. 180/1995 Z.z. sa považujú za nezistených vlastníkov s tým, že ako správca predmetnej nehnuteľnosti je zapísaný žalovaný v súlade s § 13, §16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 180/1995 Z.z.. Je nepochybné, že žalobkyňa sa prostredníctvom žaloby domáhala aktuálneho určenia vlastníctva v prospech poručiteľov, po ktorých v rámci dedičského konania chcela predmetnú nehnuteľnosť predieť s odkazom na dedičské

rozhodnutie v konaní o prejednanie novoobjaveného dedičstva po Z. H., rod. Y. č.k. 30D/1400/2016 zo dňa 28.02.2018.

19. Hlavným predpokladom úspešnosti určovacích žalôb je preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP, pričom súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, v opačnom prípade bez skúmania vecnej stránky veci musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. Ako vyplýva z listinných dokladov, ako i zo zhodných tvrdení sporových strán, právny predchodcovia žalobkyne Z. H. a Z. H., rod. Y. sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci predmetnej nehnuteľnosti riadne na LV č. XXXXX kat. úz. M., a to z titulu nadobudnutia : Výmeru o vlastníctve pôdy zo dňa 14.05.1948, ako i Rozhodnutia Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 23.03.2014, ktorý nadobúdaci titul žiada žalobou žalobkyňa v žalobnom návrhu určiť ako nadobúdaci titul určenia vlastníckeho práva v prospech jej nebohých právnych predchodcov.

Svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení žalobkyňa odôvodňovala tým, že v rámci dedičského konania o prejednaní novoobjaveného dedičstva po jej právnej predchodkyňi Z. H., rod. Y. zo dňa 28.02.2018 ju súd odkázal na prejednanie v sporovom konaní, v ktorom by sa vyriešila otázka vlastníctva poručiťky k predmetnej parcele, pričom pokiaľ súd neurčí, že právni predchodcovia žalobkyne sú vlastníci predmetnej parcely, nebude môcť žalobkyňa nikdy tento majetok nadobudnúť opätovným návrhom na prejednanie novoobjaveného dedičstva. Sama žalobkyňa však potvrdila nespornosť právnej skutočnosti, ktorá má byť súdom určená, čo vyplýva priamo z LV. Nie je pravdou, že dedičským súdom bola odkázaná na súd podať určovaciu žalobu, kedy dedičský súd by dedičské konanie prerušil do právoplatnosti skončenia sporového konania formou samostatného uznesenia, čo neurobil. Dedičský súd totiž len upozornil žalobkyňu na možnosť podať žalobu o určenie vlastníctva k spornej parcele v občianskoprávnom sporovom konaní za účelom odstránenia spornosti práva, navyše len vo vzťahu k Z. H., nie Z. H.. Je ďalej nepochybné, že právni predchodcovia žalobkyne sú na LV č. XXXXX kat. úz. M. zapísaní ako spoluvlastníci uvedenej parcely na základe dvoch právnych titulov, pričom keby aj prípadne súd vyhovel žalobe žalobkyne, na LV by bol zapísaný naďalej aj právny titul nadobudnutia Výmer o vlastníctve pôdy, pričom na LV by na základe pozitívneho prípadného rozhodnutia súdu nebol duplicitne zapísaný totožný nadobúdaci titul: rozhodnutie Okresného úradu H., katastrálneho odboru č. 1/2014/ROEP M. zo dňa 23.03.2014, čím navrhovaný žalobný návrh je nevykonateľný. Taktiež žalobkyňa sa domáha aktuálneho určenia /v tomto čase/ vlastníckeho práva k predmetnej parcele v prospech osôb, u ktorých je preukázané, že zomreli, čo nie je možné, keďže pozitívne možno žiadať aktuálne určenie vlastníctva len vo vzťahu k osobám žijúcim, v prípade osôb zomrelých je potrebné požadovať určenie vlastníctva iným určovacím petitom vo vzťahu k osobám zomrelým, poručiťkom. Z dôvodu, že žalobkyňa v spore nepreukázala svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorá žaloba by mala vytvoriť pevný základ pre právne vzťahy sporových strán, čím by sa malo zabrániť ďalším žalobám, súd žalobu zamietol v súlade s § 137 písm. c/ CSP.

20. Ako vyplýva z § 228 ods. 1 CSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého. Výrok o požadovanom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech zomrelých osôb, poručiťkov žalobkyne za účelom opätovného prejednania dedičstva po nich, by bol teda záväzný len pre sporové strany tohto konania. Ustanovenie § 228 ods. 1 CSP však vyžaduje rozhodovanie v čase vyhlásenia rozsudku, čo je predpokladom materiálnej vykonateľnosti rozsudku. Ako mal súd v konaní preukázané, účastníkmi dedičského konania po poručiťke Z. H., rod. Y. a súčasne dedičmi po oboch poručiťkoch Z. H. a Z., rod. Y. je okrem žalobkyne i jej brat Š. H., bytom Í. X, H.. Za ustálený záver súdov možno považovať, že v konaní o určenie v dedičských veciach sú do vyporiadania dedičstva ohľadne vecí považovaní všetci dedičia za jej vlastníkov, pričom v určovacom spore majú títo dedičia postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov podľa § 78 ods. 1 CSP. Konania o žalobe sa musia zúčastniť všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie, čo je podporené rozhodnutiami NS SR sp. zn. 8Cdo 94/2018 z 16.5.2018, uznesením ÚS SR sp. zn. III. ÚS 93/2019 z 5.11.2019, rozsudky NS SR sp. zn. 2 Cdo 45/2008 z 31.03.2009, 5M Cdo 15/2007 z 22.02.2008. Z dôvodu, že rozsudok sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu, preto súd v súlade s § 78 ods. 1,2 CSP, § 228 ods. 1 CSP žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie zamietol, keďže druhý dedič poručiťkov a brat žalobkyne nevystupoval ako sporová strana v prejednávanej veci.

21. Tretím dôvodom pre ktorý bolo potrebné žalobu zamietnuť, že nedostatok vecnej

pasívnej legitímácie žalovaného. S poukazom na § 8 ods. 1 písm. c/ a d/, §13, §16 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach a na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v platnom znení, SPF je na LV č. XXXXX kat. úz. M. zapísaní ako správca predmetnej parcely č. XXXX tzv. parcely nezistených vlastníkov Z. H. a Z. H., rod. Y., ktorí sú zapísaní na LV ako podieloví spoluvlastníci uvedenej parcely každý v podiele 1-ice. Žalovaní teda nie je vlastníkom ani spoluvlastníkom uvedenej parcely, ku ktorej sa žalobkyňa domáha určenia vlastníctva, je len správcou určitých spoluvlastníckych podielov, pričom sa jedná o zákonné zastúpenie, o ktorom súd nerozhoduje, len s ním ako so zákonným zástupcom vlastníkov koná. Žalovaný teda sám nie je a ani nemôže byť stranou tohto sporu, je len zákonným zástupcom skutočných vlastníkov zapísaných na LV č. XXXXX, teda je subjektom odlišným od strany sporu. Keďže žalobkyňa sa domáha určenia vlastníctva k nehnuteľnosti voči nevlastníkovi, ktorý v zmysle § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Z.z. koná za štát a neznámych vlastníkov pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise, podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise a pozemkov, ktorých vlastníci nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné; žalovaný z tohto dôvodu nie je vo veci vecne pasívne legitimovaný, keďže pri zastúpení neznámych vlastníkov pred súdom v konaní o určení vlastníctva nemôže konať vo vlastnom mene. V prejednávanej veci žalovaný zastupuje vlastníkov Z. H. a Z. H., rod. Y., v prospech ktorých má byť vlastnícke právo určené, preto nemôže byť žalovaný v postavení protistrany.

22. Vzhľadom na zamietnutie žaloby z dôvodu nedostatku naliehavosti právneho záujmu a nedostatku vecnej aktívnej i pasívnej legitímácie, sa súd bližšie nezaoberal vecnou stránkou veci a s prihliadnutím na citované zákonné ustanovenia špecifikované v bode 15 odôvodnenia tohto rozsudku súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

23. O nároku na náhradu trov konania procesných strán súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ako úspešnej procesnej strane nepriznal voči žalobkyni, ktorá bola v spore neúspešná, náhradu trov konania, nakoľko žalovaný žiadne trovy nežiadal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len „oprávnený“). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 1, 2 Exekučného poriadku). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).